

ICAAP-SREP a magyar nagybankoknál

Krekó Béla

2011.október. 18.

Tartalom

1. **Az ICAAP-SREP-ről általában**
2. Hogyan műveljük a SREP-et?
3. P1-ICAAP-SREP különbségek elemzése
4. Tapasztalatok, problémák
5. Mi várható?

ICAAP-SREP: Bázis, CRD, Hpt

- A hitelintézetnek megbízható, hatékony és átfogó stratégiával és eljárással kell rendelkeznie annak érdekében, hogy a jelenlegi és jövőben felmerülő kockázatainak fedezetéhez szükséges nagyságú és összetételű tőkét meghatározza és folyamatosan fenntartsa.
- Éves banki felülvizsgálat
- Éves felügyeleti felülvizsgálat, többlettőke előírás
- Vizsgálandó területek (pl. koncentráció, BKKK)
- Nemzeti csoport szinten

ICAAP-SREP: Bázeli, CEBS ajánlások

A főbb alapelvek:

- I. Megfelelő saját tőkemegfelelés mérési eszközrendszer (ICAAP), illetve tőkestratégia
- II. A Felügyeletnek ezt vizsgálnia és értékelnie kell, valamint intézkedéseket kell tennie, ha az intézményi eljárásokat nem tartja megfelelőnek (SREP)
- III. A szabályozói szintnél magasabb minimumtőke, a jogszabályokban nem, vagy nem megfelelően kezelt kockázatokra. A Felügyeletnek képesnek kell lennie a szabályozói szintnél magasabb tőkeszint kikényszerítésére.
- IV. A Felügyeletnek gyors korrekciós intézkedéseket kell tennie, ha a szükséges, vagy a Felügyelet által jóváhagyott tőkeszintet az intézmény nem tudja tartani.

Mire terjed ki az ICAAP-SREP?

- Stratégia, governance
- Tőketerv (többéves)
- Kockázatkezelés, kockázatmérés (összes kockázat)
 - P1 kockázatok: hitel, piaci, működési
 - P1-ben részlegesen kezelt: koncentrációs, reziduális, ország
 - P2 kockázatok: BKKK, likviditás, stratégiai, reputációs, stb.
- Részletes tőkeszámítás a vonatkozási időpontra
- Idén bővült:
 - IRB éves validáció felülvizsgálata
 - Javadalmazási politika

A fő elemek

- ICAAP
 - A bank által készített dokumentum
 - Módszertani szabadság bizonyítási kötelezettséggel
 - P₁-től eltérő tőkefogalom (AFR) is használható
- SREP
 - Felügyeleti dokumentum
 - Az ICAAP-en kívül támaszkodik a Felügyelet előzetes információira, kockázatértékelésére (RAS)
- ICAAP-SREP párbeszéd
 - A Felügyelet „fogást keres”
 - A bank védi az igazát
 - Egyetértésre való törekvés

Tartalom

1. Az ICAAP-SREP-ről általában
2. **Hogyan műveljük mi a SREP-et?**
3. P1-ICAAP-SREP különbségek elemzése
4. Tapasztalatok, problémák
5. Mi várható?

SREP filozófiák

- Eltérő EU-s gyakorlatok A-D
 - A fő differenciáló a felügyeleti „tőkeéhség”
 - Összefügg
 - az ICAAP figyelembevételének mértékével
 - A megérteni vagy diktálni akaró felügyeleti attitűddel
 - Módszertani preskriptivitással
- A „magyar út”
 - Egy konzervatív tőkeszint elérésére törekszünk
 - ICAAP-ből való kiindulás, kevés módszertani előírás
 - Megértésre ill. meggyőzésre törekszünk
 - Tőkekövetelmény előírással zárunk

Tények és adatok

Intézmény / Mutató	Db	PSZÁF +*	SREP
1. Nagybankok	9	13 %	116 %
2. Kis és közép bankok, egyenértékes pénzügyi váll.	24	8 %	113 %
3. Szövetkezeti hitelintézetek	136	3-5 %	123 %

* Becslés

Egy tipikus SREP vizsgálat

- Előzetesen beküldött anyagok (sztenderd tartalom)
- 6-8 résztvevő
- 3-4 hét prezentáció, konzultáció, jelentésírás
 - Stratégia, governance, kockázatkezelés vizsgálata
 - A tőkeszámítás vizsgálata (felülbírálata, saját javaslat)
 - Jelentés
 - Értékelés
 - Javaslatok
 - Felügyeleti tőkeszámítás, SREP tőkeelőírás a P1 százalékában
- Párbeszéd a bankkal
- Lezárás (tipikusan vezetői levél tőkeelőírással)
- A Felügyelet is fejlődik

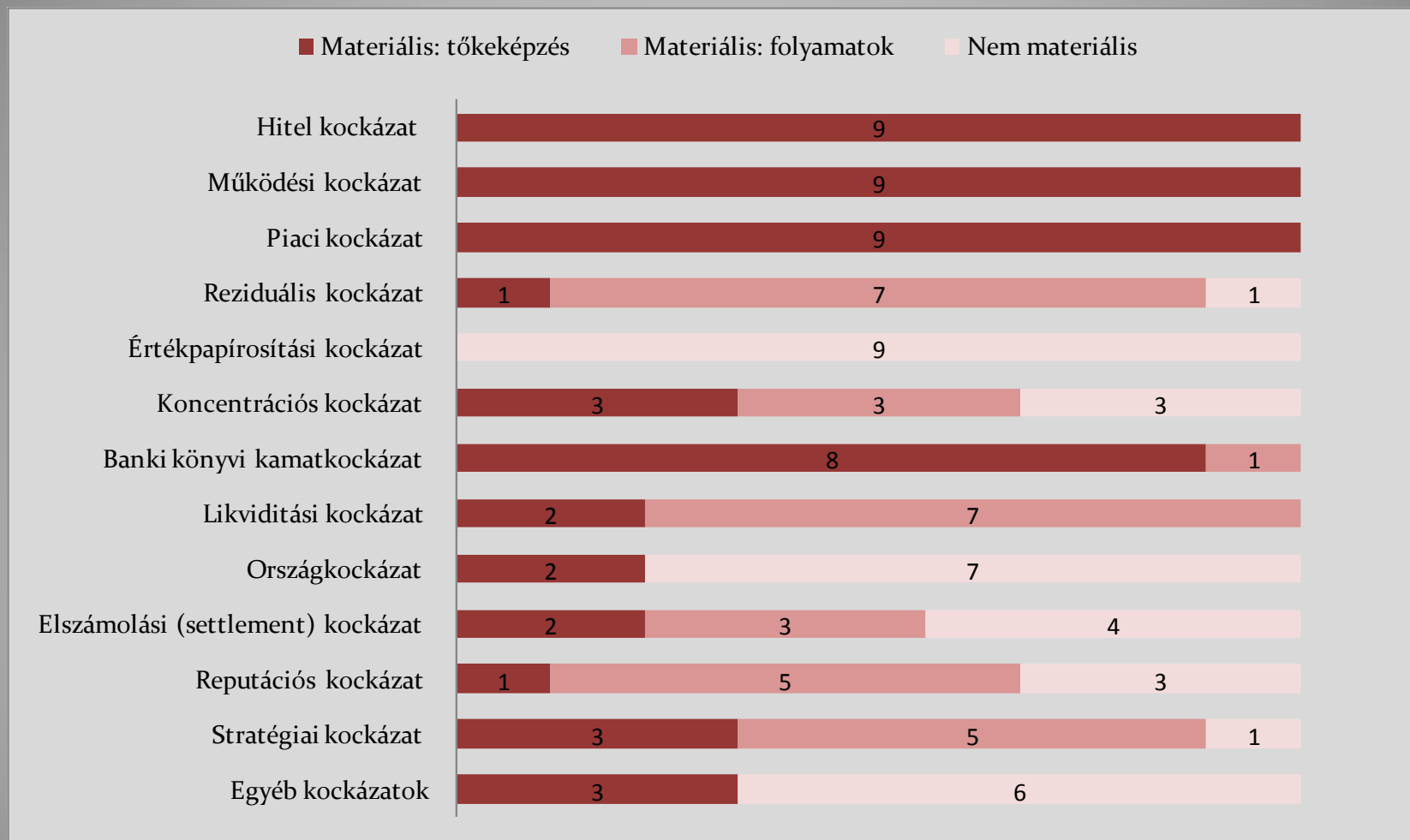
Hogy állunk most?

- Az első kör lezárult
- Második kör
 - 2 lezárva
 - 5 college döntésre vár
 - 2 idén ősszel
- Idéntől csoport szintű SREP-ek,
 - az időzítés általában nem tőlünk függ,
 - a folyamat még nem egészen tiszta

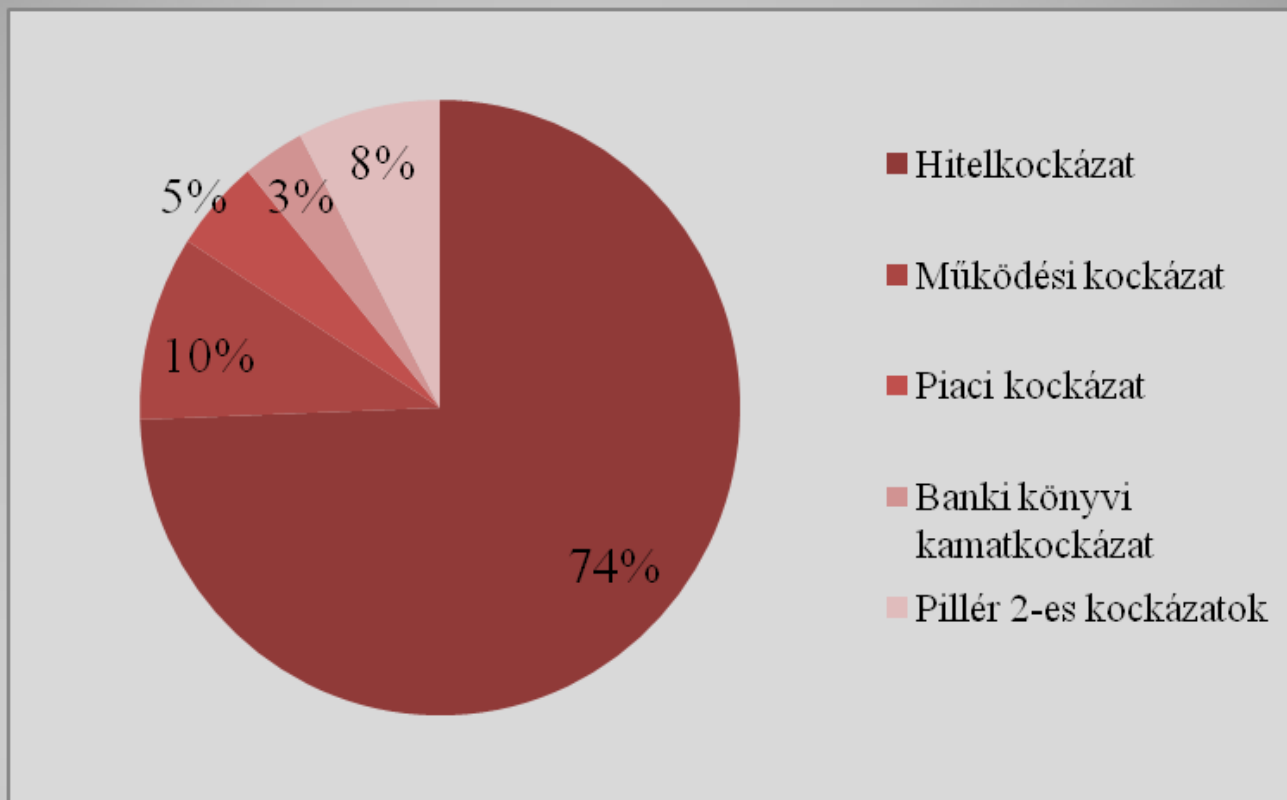
Tartalom

1. Az ICAAP-SREP-ről általában
2. Hogyan műveljük a SREP-et?
3. P₁-ICAAP-SREP különbségek elemzése
4. Tapasztalatok, problémák
5. Mi várható?

Kockázatok és kezelésük az ICAAP-ben

A főbb kockázatok átlagos tőkekövetelménye

P1-SREP tőkekövetelmények eltérése

- Korr. SREP arány:

$$(P_2 \text{ tőkeköv} / P_1 \text{ tőkeköv}) / (P_2 \text{ tőke} / P_1 \text{ tőke})$$

- Mértékek

- Min: 104%
- Max: 143%
- Átlag: 116% súlyozott, 119% súlyozatlan

P1-SREP tőkekövetelmények eltérése 2

Okok

1. ICAAP tőkeszámítás (eltérés P₁-től)
 1. Eltérő számítási módszerek a P₁ kockázatoknál
 2. P₂-es kockázatok és egyéb módszertani különbségek
 3. Eltérő P₁-es és P₂-es tőkefogalom
2. SREP felülbírálat (eltérés az ICAAP-tól)

Okok 1: az ICAAP és a P1 tőkekövetelmény eltérése

- Az ICAAP tőkekövetelménye a P1-es tőkekövetelményhez viszonyítva (tőkearánnnyal korrigálva)
- Min: 91%
- Max: 123%
- Átlag: 102% súlyozott 106% súlyozatlan

Okok 1.1: P1-től eltérő számítási módszerek az ICAAP-ben 1

- Hitelkockázat
 - 3 azonos (2 sztenderd 1 IRB)
 - 3 IRB-belső
 - 3 sztenderd-belső
- Működési kockázat
 - 7 azonos (5 sztenderd, 2 AMA)
 - 2 sztenderd-AMA
- Piaci kockázat
 - 3 azonos (sztenderd)
 - 6 sztenderd-belső

Okok 1.1: P1-től eltérő számítási módszerek az ICAAP-ben 2

- Az P1-es kockázatok ICAAP tőkekövetelménye a P1-es tőkéhez viszonyítva
- Min: 82%
- Max: 131%
- Átlag: 96% súlyozott, 98% súlyozatlan

Okok 1.2: P2-es kockázatok és eltérések

- P2-es kockázatok (BKKK, koncentráció, üzleti, stb.)
- Egyéb eltérések P1-től
 - Diverzifikáció ↓
 - Stressz teszt ↑
 - Puffer ↑
- Az P2-es kockázatok és eltérések ICAAP tőkekövetelménye a P1-es tőkéhez viszonyítva
 - Min: 0%
 - Max: 34%
 - Átlag 9% súlyozott, 14% súlyozatlan

Okok 1.3: eltérő P1-es és P2-es tőkefogalom

- **Eltérő tőkefogalom (AFR, Risk Taking Capacity)**
 - IFRS
 - Tárgyévi nem auditált nyereség
 - Következő üzleti évre tervezett nyereség
 - Alárendelt kölcsöntőke amortizált része
 - Alárendelt kölcsöntőke limit feletti része piaci kockázatokra
 - Stb.
- **Rendelkezésre álló P2 tőke/rendelkezésre álló P1 tőke**
 - Min: 99%
 - Max: 127%
 - Átlag: 103% súlyozott, 105% súlyozatlan

Okok 2: SREP felülvizsgálat

- Kockázatos portfóliók (devizakockázat nélkül)
 - 1 bank kivételével 1% alatt, átlag fél százalék
- Egyedi felülbírálatok (gyakorlatilag minden banknál)
 - Tipikus okok (példák):
 - Kockázat tőkekövetelményének alábecslése az ICAAP-ben
 - Pl. lakossági jelzálog, projekt
 - Nem megfelelő módszertan (pl. BKKK csak jövedelemhatásra)
 - Diverzifikáció nem kellően konzervatív figyelembevétele
 - Kockázat figyelmen kívül hagyása (pl. koncentráció)
 - Stressz tesztelés gyenge színvonala
 - Prudenciális szempontból P1-ben is kifogásolható tőkeelem
 - Nem stresszelt jövőbeni profit

Okok 2: SREP felülvizsgálat 2

- Hatással van a tőkekövetelményre és a tőkére is
- A SREP tőkekövetelmény az ICAAP tőkekövetelmény százalékában (tőkearánnal korrigálva)

- Min: 100%
- Max: 128%
- Átlag: 113% súlyozott és súlyozatlan

Tartalom

1. Az ICAAP-SREP-ről általában
2. Hogyan műveljük a SREP-et?
3. P1-ICAAP-SREP különbségek elemzése
4. Tapasztalatok, problémák
5. Mi várható?

Tapasztalatok/problémák

- Mind a szektor, mind a Felügyelet sokat fejlődött
- A módszerek még sok esetben távolról sem kiforrottak
- Nagy különbségek
 - Felkészültségben, igényességben, megalapozottságban
 - A kockázatok végiggondolásában, kezelésében
 - „Tőkeétvágyban”
- Erős módszertani diktálás az anyák részéről (néha túl erős...)
- Sokszor még inkább a Felügyeletnek szól
- Stressz tesztelés kicsit elhanyagolt (de fejlődik!), szerepe sem teljesen tisztázott
- Időnként leegyszerűsített „tőkekövetelmény=UL” filozófia
- Néha túl fejlett módszerek
- „Túlzottan statisztikai” paraméterbecslések (válság)

Tartalom

1. Az ICAAP-SREP-ről általában
2. Hogyan műveljük a SREP-et?
3. P1-ICAAP-SREP különbségek elemzése
4. Tapasztalatok, problémák
5. **Mi várható?**

Mit hoz a jövő?

- SREP college keretekben
- Bázeli III-IV
- Felügyeleti törekvések
 - SREP évente azonos, tervezhető időszakban
 - A színvonal, megalapozottság emelése (alulról)
 - Azonos elbírálás, peer vizsgálatok, benchmarkok
 - Stratégia, tőketervezés, governance, kockázatkezelés súlyának növelése
 - A SREP és más vizsgálatok integrálása